

Ifjúságkutatás

2024. Csongrád

2024-ben 270 fő fiatal részvételével elkészült egy önkéntes és anonim felmérés, kutatás a kábítószer-, dohányzás- és energiatartalmú fogyasztási szokásaikról. 12 és 18 év közötti fiatalokat céloztunk meg a kérdőívek kitöltésével. A célunk az volt, hogy megismerjük a fiatalok fogyasztási szokásait, a választásuk elsődlegesen befolyásoló tényezőit, valamint a fiatalok tájékozottságát a témában. A kérdőívet az érintett korosztály 22 %-a töltötte ki.

A tanárok segítségével minden általános iskolába és minden középiskolába eljutott a kérdőív, melynek kitöltése önkéntes volt és anonim. A kutatás során kiderült, hogy a megkérdezettek 10,4 %-a használt már valamilyen kábítószer, legalább a kipróbálás szintjén.

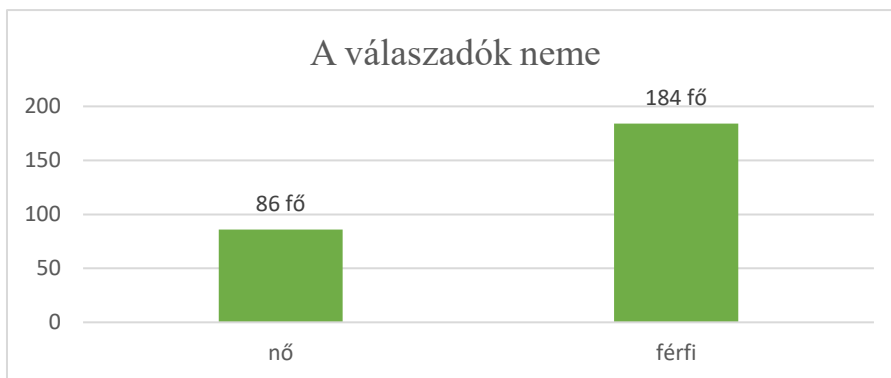
A megkérdezettek 19,3 %-a dohányzik, naponta 11,9 %-uk iszik energiatartalmú, melynek függőségét nem tartják nagy problémának. A többség ugyan tisztában van azzal, hogy mely dolgok károsak, ám mégis szeretik és fogyasztják őket.

Az alábbi diagramok a feltett kérdéseket veszik sorra.

Induljunk ki abból a feltevésből, hogy a kérdőívet kitöltők őszintén válaszoltak a kérdésekre.

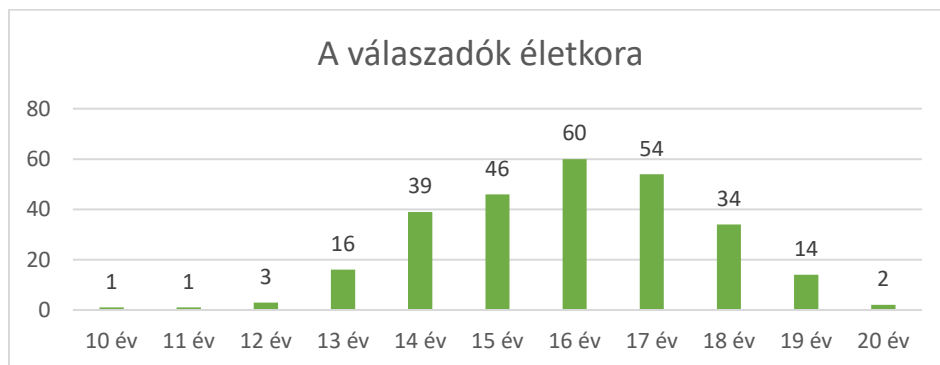
A minta demográfiai jellemzői:

a) nemi megoszlás



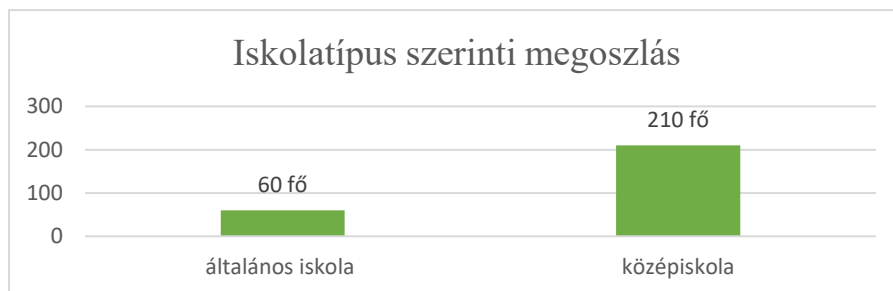
A felmérésben 86 fő nő (31,9%) és 184 fő férfi (68,1%) vett részt.

b) a válaszadók életkora



A válaszadók életkora 10 és 20 éves kor között oszlik el. A legtöbb kitöltő a 16 évesek közül érkezett (22,2%), de a 15 és 17 évesek is szép számban válaszoltak a kérdésekre (17% és 20%).

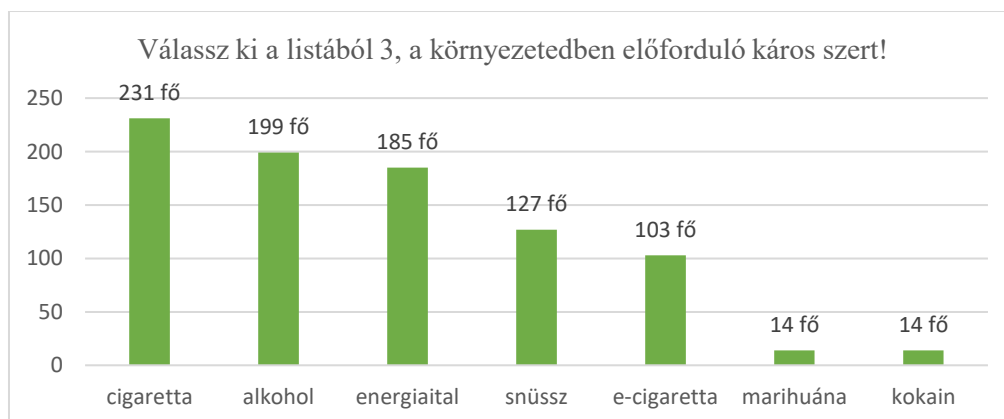
c) iskolatípus szerinti megoszlás



A kitöltők 77,8 %-a középiskolába jár, 22,2%-a általános iskolába. Az általános iskolába járók kevésbé voltak aktívak a kitöltést illetően. Az általános iskolás korú gyerekek 36 %-a válaszolt a kérdésekre, a középiskolás korosztálynak pedig 20 %-a.

Általános kérdések

1. számú táblázat



A „snüssz“ a dohányzás egy formája, nikotint tartalmaz. A speciálisan kezelt dohány fogyasztása sokaknál a cigaretta ízét, hatásait helyettesíti. A speciálisan kezelt dohány egy teafilterhez hasonló kis tasakban található, a termék fogyasztói ezt a kis tasakot helyezik a felső ajkuk és az ínyük közé. Nem füstöl, nincs kellemetlen szaga és nincs is káros hatással a közvetlen környezetre, mégis roppant kártékony és rákkeltő. Ennek oka, hogy a nyálkahártyán keresztül szívódik fel a véráramba, és így közvetlenül az agyban okoz függőséget.

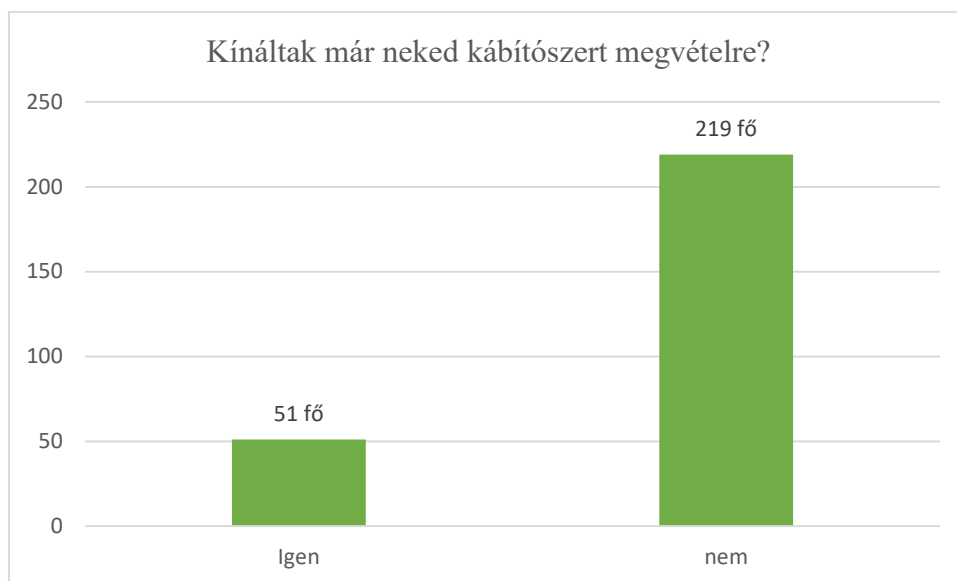
Érdekes, hogy a köznyelvben drognak nevezett szerek a lista végére kerültek, viszont az energiaital és a snüssz benne van az első 5-ben. A hasis (4 fő), extasy tableta (10 fő), LSD (7 fő), speed (8 fő) és a heroin (11 fő) szerepel még a listán.

2. számú táblázat



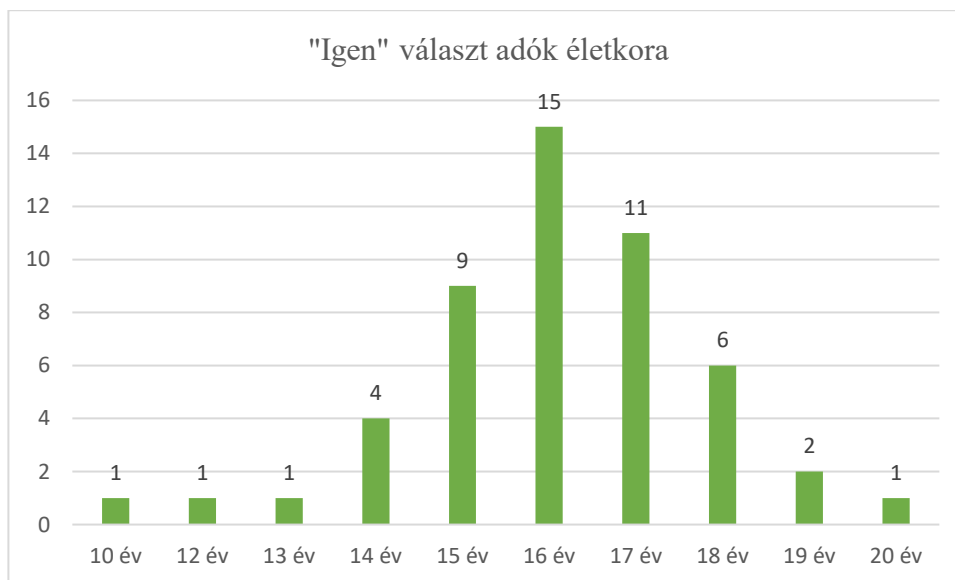
A válaszadók közül 116 fő (43%) válaszolta azt, hogy nem okoz függőséget az egyszeri drogfogyasztás, 154 fő (57%) válaszolta azt, hogy az egyszeri szerfogyasztás igenis okozhat függőséget.

3. számú táblázat

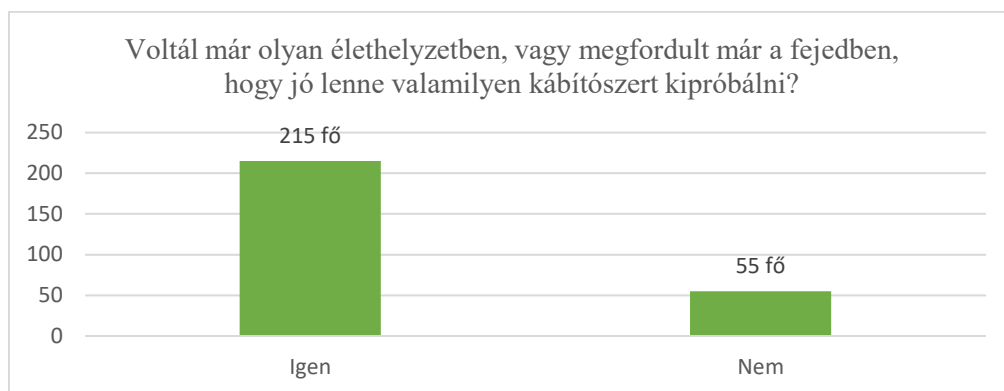


A feltett kérdésre 18,9 %, azaz 51 fiatal válaszolta azt, hogy kínáltak már neki kábítószer megvételre. A válaszadók 81,1 %-a, azaz 219 fő adott a kérdésre nemleges választ. A válaszadók körében a 15-17 éves korosztály volt nagyobb számban, akik részére kínáltak már megvételre kábítószer.

Akik erre a kérdésre igennel válaszoltak:

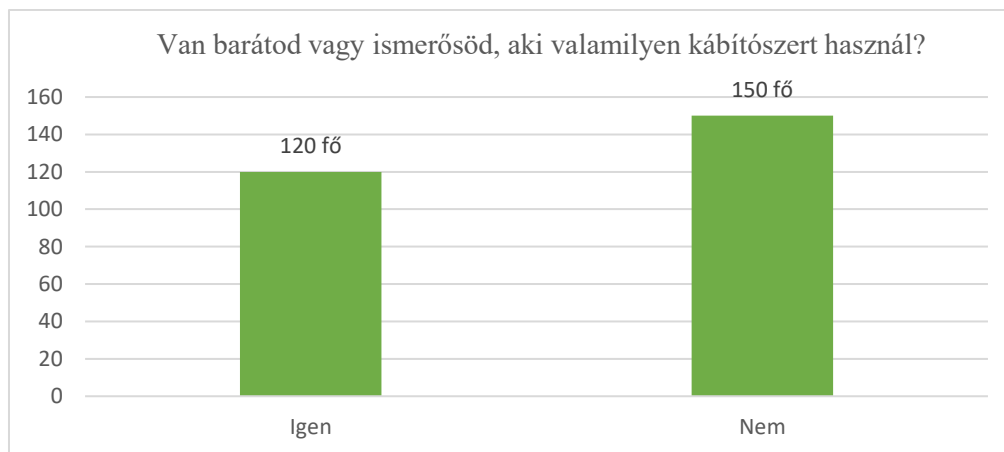


4. számú táblázat



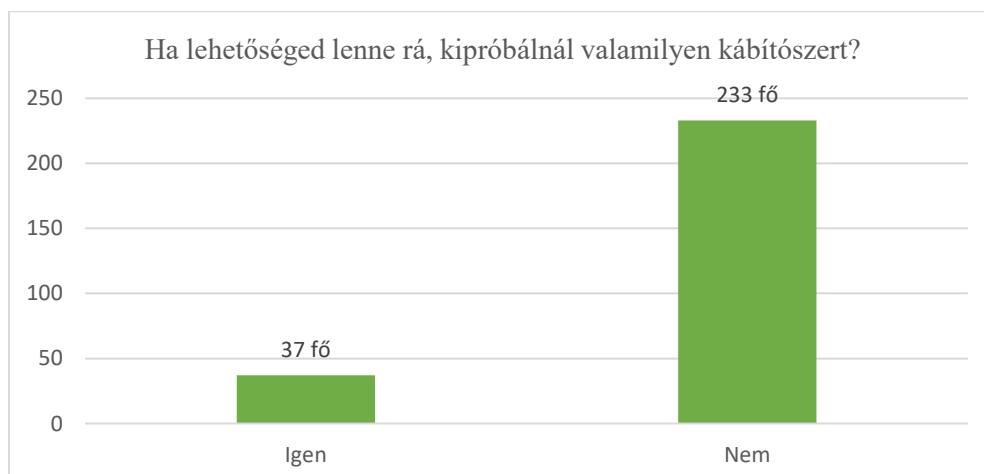
A válaszadók 79,6 %-a (215 fő) volt már olyan helyzetben, hogy elgondolkodott valamilyen bódítószer kipróbálásán, 55 fő (20,4 %) pedig nemleges választ adott.

5. számú táblázat

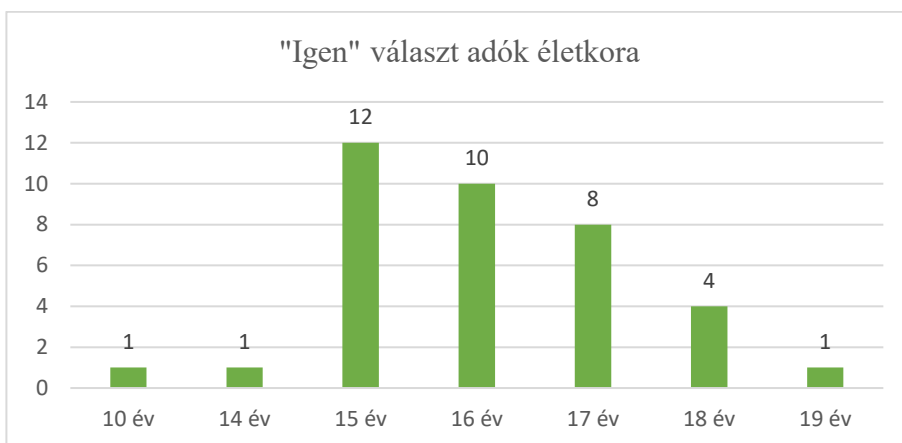


A válaszadók 44,4 %-ának, azaz 120 diáknak van olyan ismerőse, barátja, aki jelenleg is használ kábítószerrel, 150 főnek (55,6 %) pedig nemmel válaszolt a kérdésre.

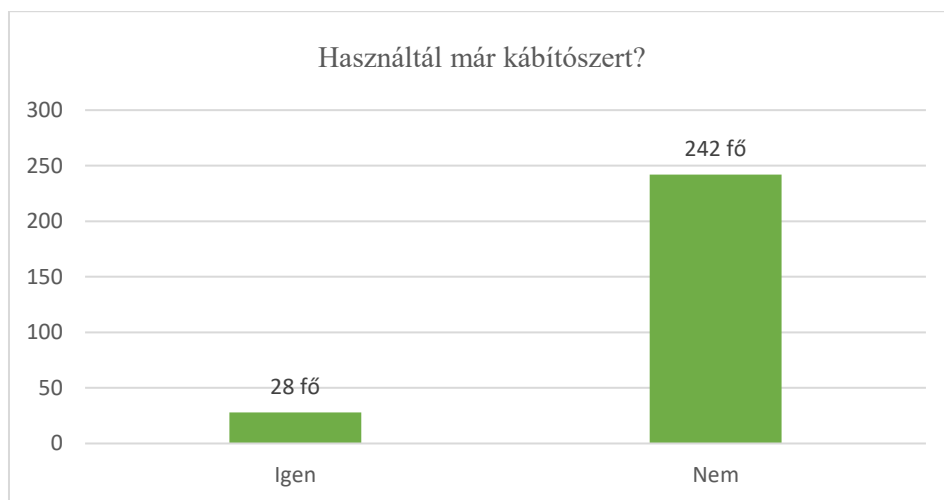
6. számú táblázat



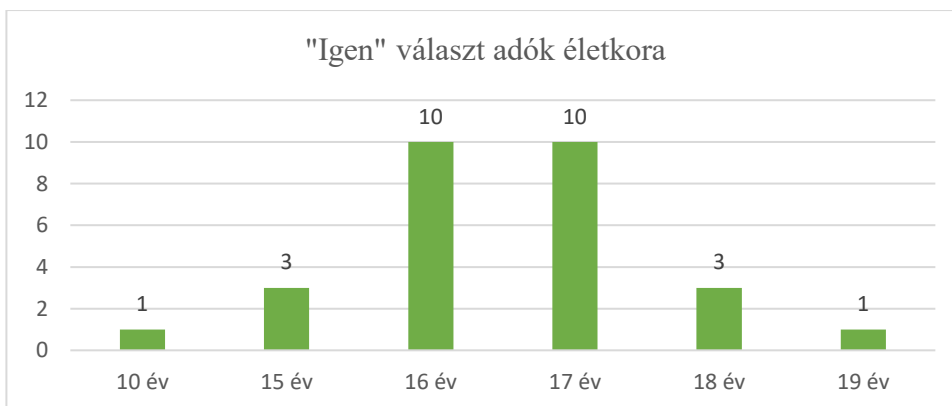
Aki igennel válaszolt:



7. számú táblázat

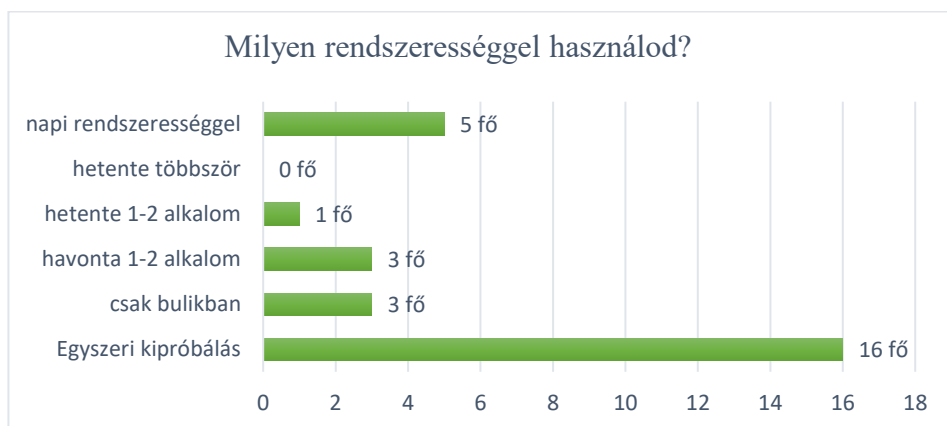


28 fiatal válaszolt a kérdésre igennel (10,4 %), valamint 242 fő (89,6 %) nemmel. Aki igennel válaszolt az előző kérdésnél, azoknak külön összegeztem az életkorát. A legtöbb a 16 és 17 évesek között válaszoltak igennel a kérdésre.



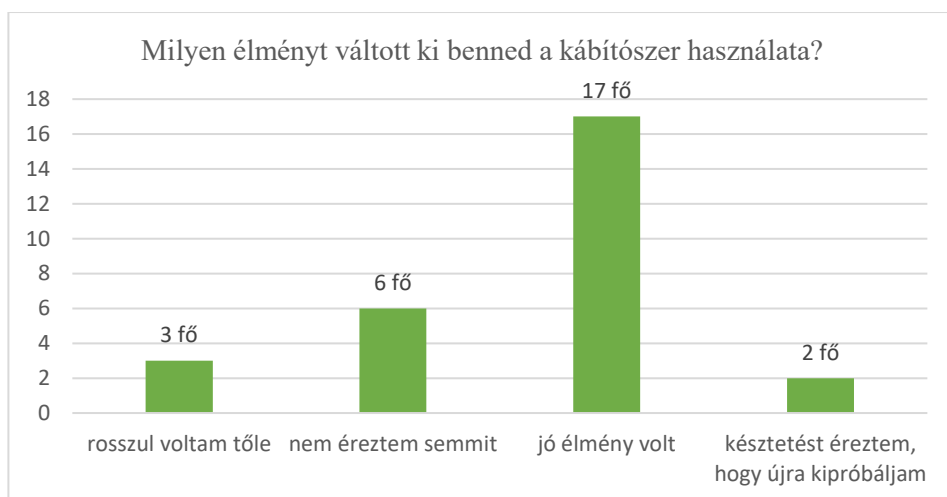
Akik a „Használtál már kábítószer?” kérdésre igen-t mondtak, azok válaszoltak a következő 5 kérdésre, ez ebben az esetben 28 fő volt.

7.1 táblázat



16 fő jelölte meg az egyszeri kipróbálást, a napin rendszerességet 5 fő választotta.

7.2 táblázat



A válaszadók 62,9 %-ának (17 fő) jó élmény volt, 11,1 %-ának (3 fő) pedig rossz élményt okozott a szerhasználat.

7.3 táblázat



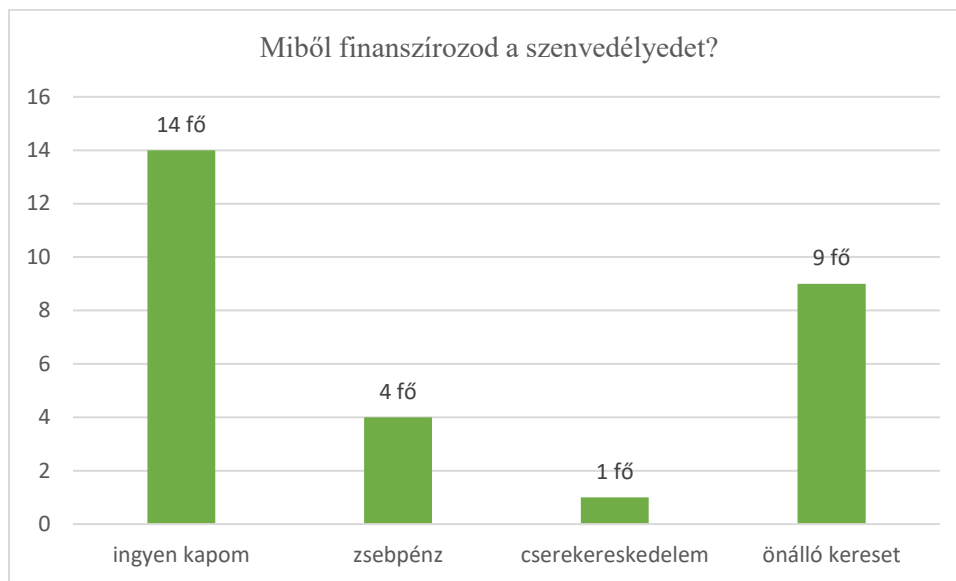
A kérdésre minden válaszadó azt válaszolta, hogy nem változott kapcsolata a szüleivel.

7.4 táblázat



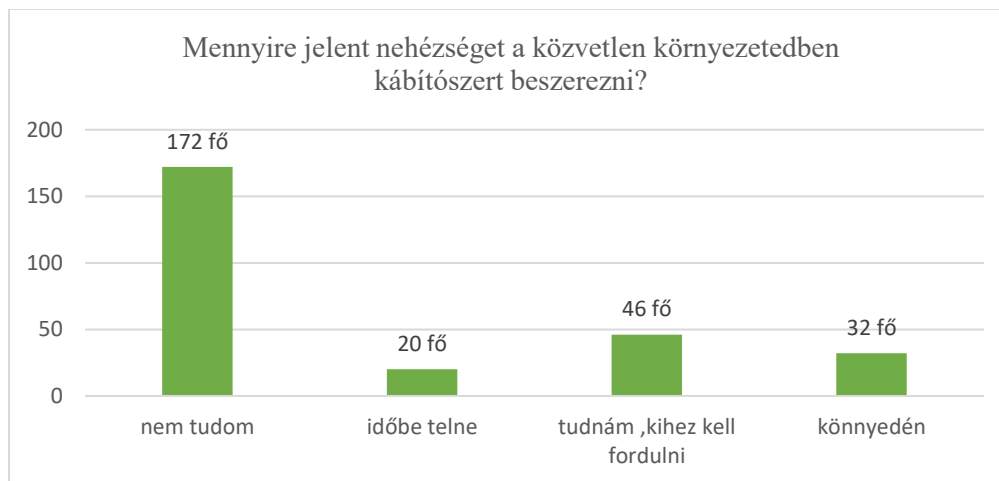
A kérdésre adott válaszok alapján 2 főnek (7,1 %) megromlott a kapcsolata a baráti körével.

7.5 táblázat



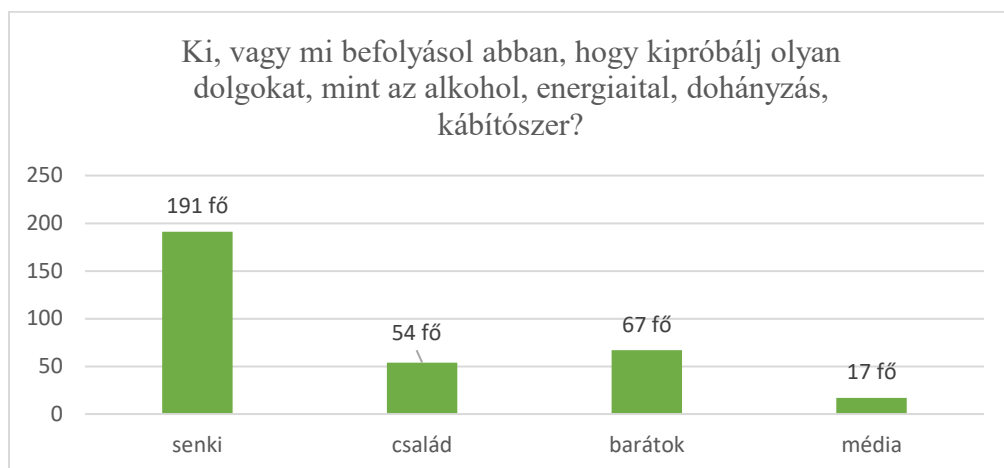
A kérdésre a legtöbben (14 fő, 50%) az „ingyen kapom” lehetőséget jelölték meg. Az „önálló kereset” (32 %) 9 fő választotta. A cserekereskedelemből 1 fő, míg zsebpénzből 4 fő finanszírozza ezt a szenvedélyét.

8. táblázat



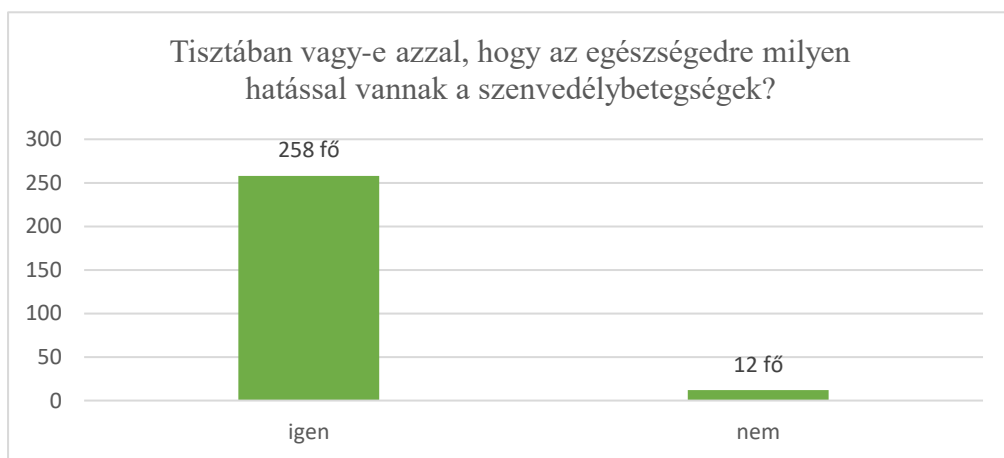
Aki tudja, hogy kihez kell fordulnia ilyen esetben, az a kitöltők 17%-a. A „könnyedén” választ 11,9% adta a feltett kérdésre, ez 32 főt jelent. 7,4%-nak (20 fő) időbe telne és 172 fő (63,7 %) nem tudja, hogyan szerezne kábítószer.

9. táblázat



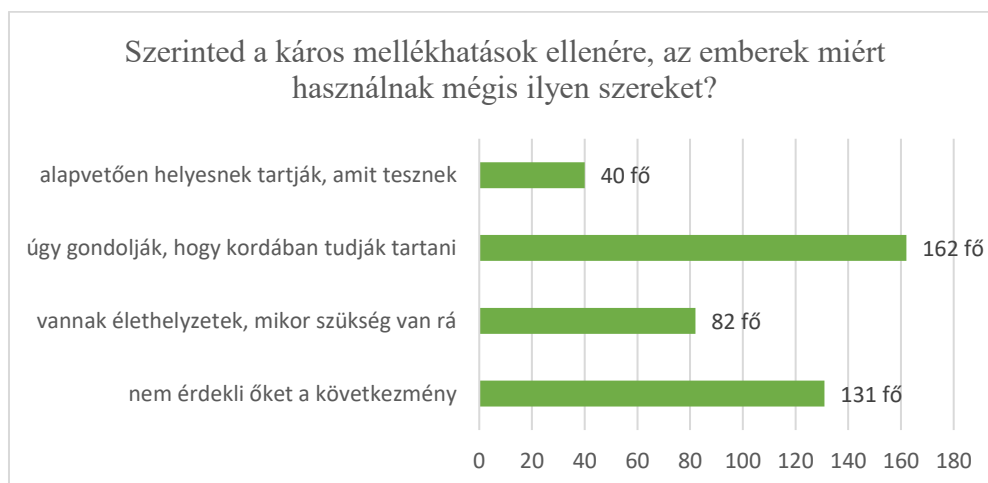
4 válaszlehetőség közül választhattak a fiatalok: család, barátok, média, senki. 70,7%, tehát 191 fő válaszadó van, akit nem befolyásol senki. Aki támaszkodik ilyen téren a barátaira, az 67 fő (24,8%), a családjára hallgat 20 %, azaz 54 fő. A média pedig 17 főt (6,3 %) tud befolyásolni a megkérdezettek közül. A lehetőségek közül többet is meg tudott jelölni a fiatal.

10. táblázat



A megkérdezettek 95,5 %-a (258 fiatal) tisztában van azzal, hogy a szenvedélybetegség milyen hatással van az egészségre, 12 fő (4,5 %) válaszolta azt, hogy nincs tisztában.

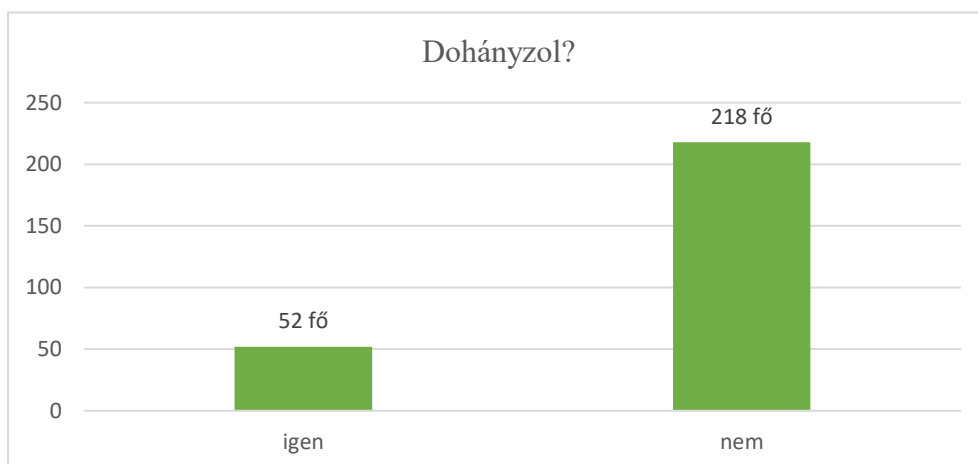
11. táblázat



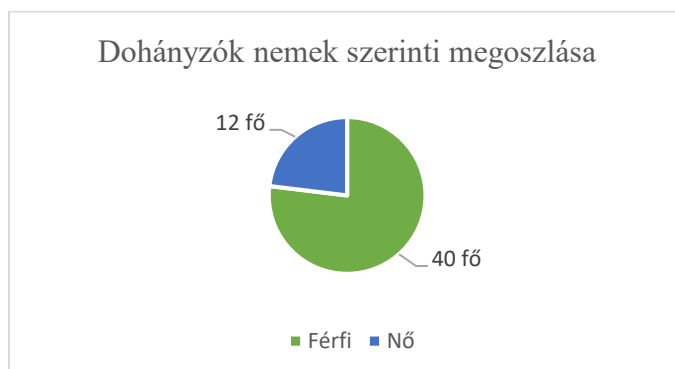
Ennél a kérdésnél több válaszra is volt lehetőség voksolni.

162 fő szerint az emberek úgy gondolják, hogy kordában tudják tartani a szerhasználatot. 40 válaszadó szerint alapvetően, aki csinálja, helyesnek érzi, amit tesz, jól érzi magát tőle. 131 fő szerint az embereket nem érdekli a következmény. 82 fiatal szerint vannak élethelyzetek, amikor szükség van a feszültség oldására.

12. táblázat

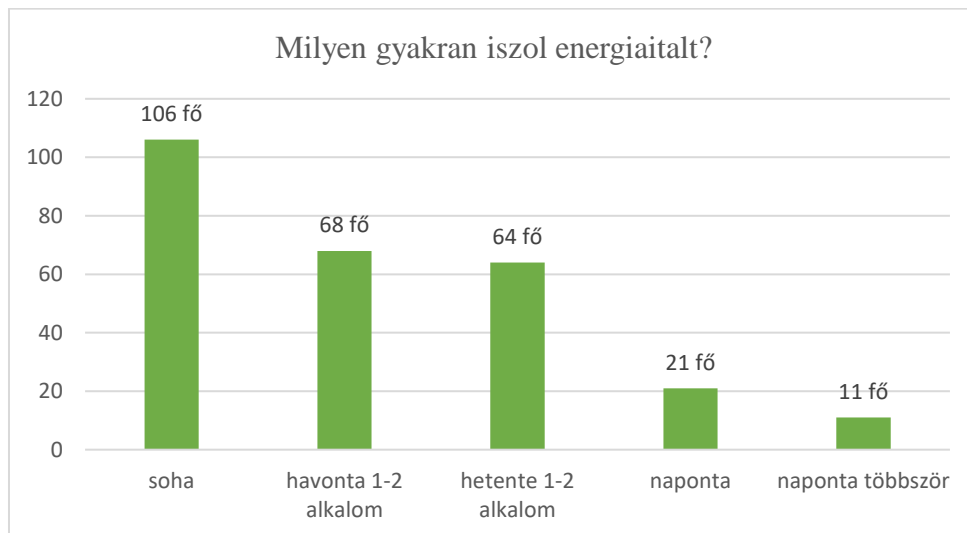


Dohányzók nemek szerinti megoszlása:

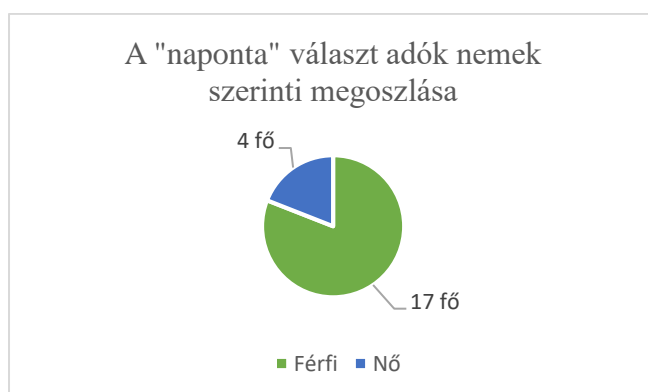
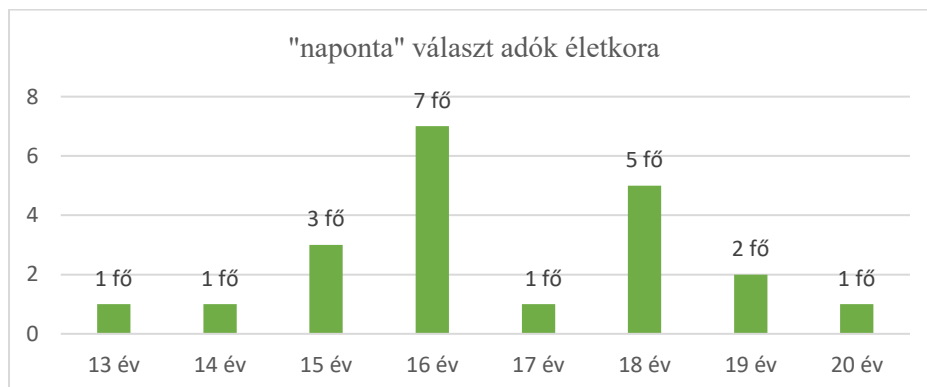


Mindkét nemet tekintve a dohányzók középiskolákban tanulnak. A megkérdezett fiatalok közül 52 fő, azaz 19,3 % dohányzik, 218 fiatal (80,7 %) válaszolta azt, hogy nem dohányzik.

13. táblázat

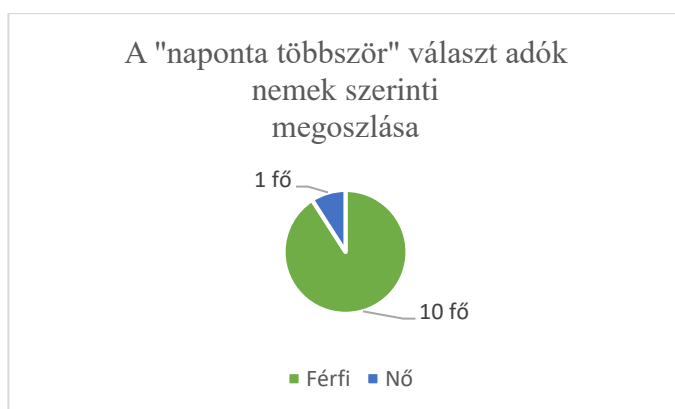
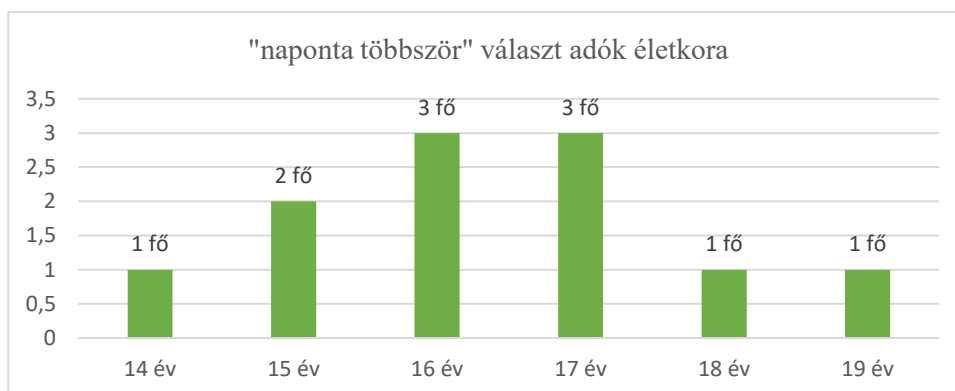


A „naponta” választ adók életkor és nemek szerint



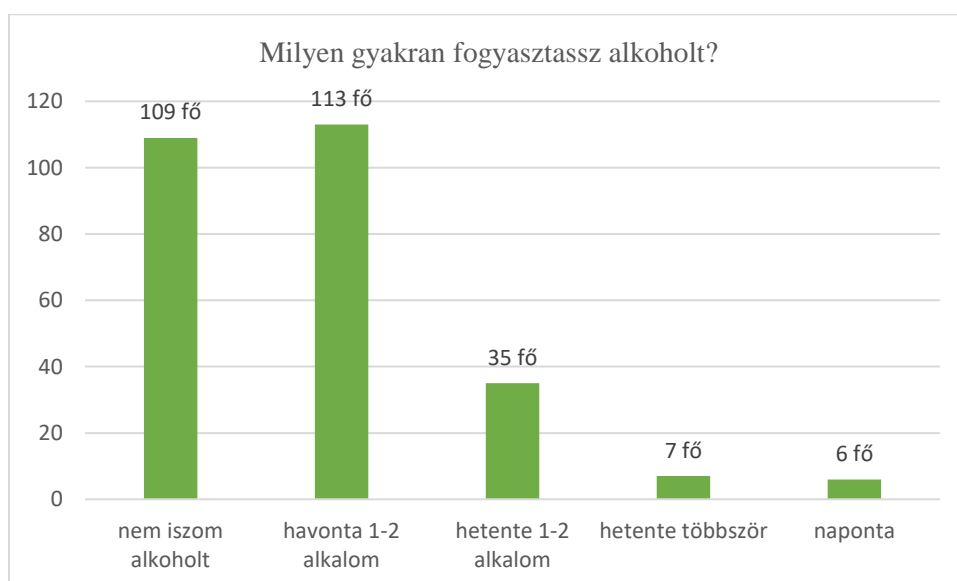
Az energiaszállítók rendkívül népszerűek a mai fiatalok körében. A megkérdezettek 39,3 %-a (106 fő) válaszolta a kérdésre, hogy sohasem fogyaszt energiaszállítót. Havonta 1-2 alkalommal a válaszadók 25,2 %-a (68 fő), hetente 23,7 % (64 fő). Naponta 21 fő iszik energiaszállítót, naponta többször pedig 11 fő.

A „naponta többször” választ adók életkor és nemek szerint

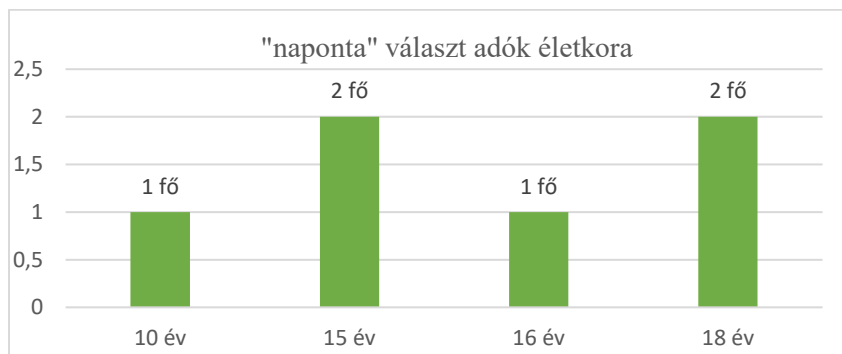


Az alkohol vonatkozásában a megkérdezettek nagyobb hányada ivott már alkoholt, mint amekkora hányad nem ivott. A válaszadók 40,4 %-a (109 fő) nem fogyaszt egyáltalán alkoholt. 41,9 % (113 fő), heti rendszerességgel összesen 15,6 % (42 fő) és naponta 6 fő (!) azaz 2,2 %.

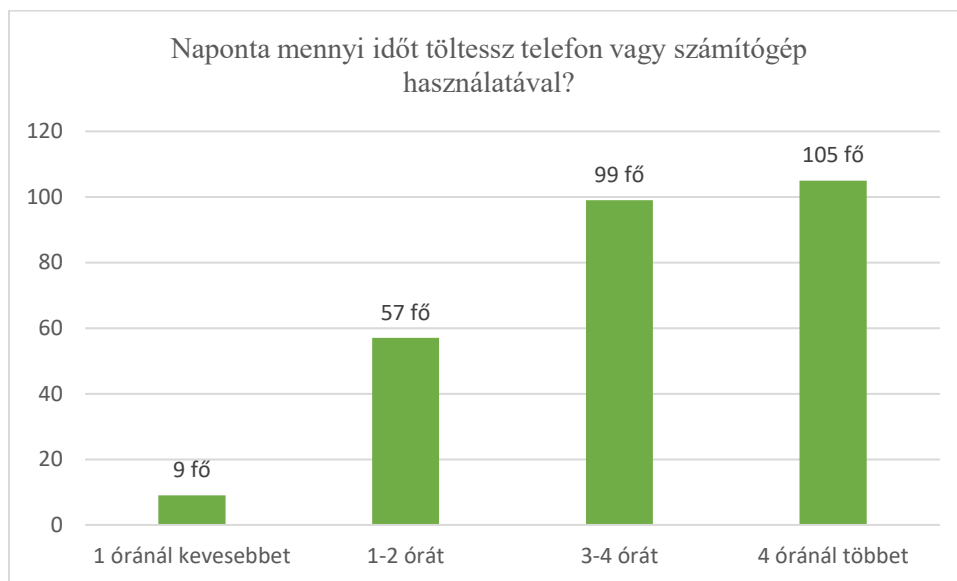
14. táblázat



A „naponta” választ adók életkora

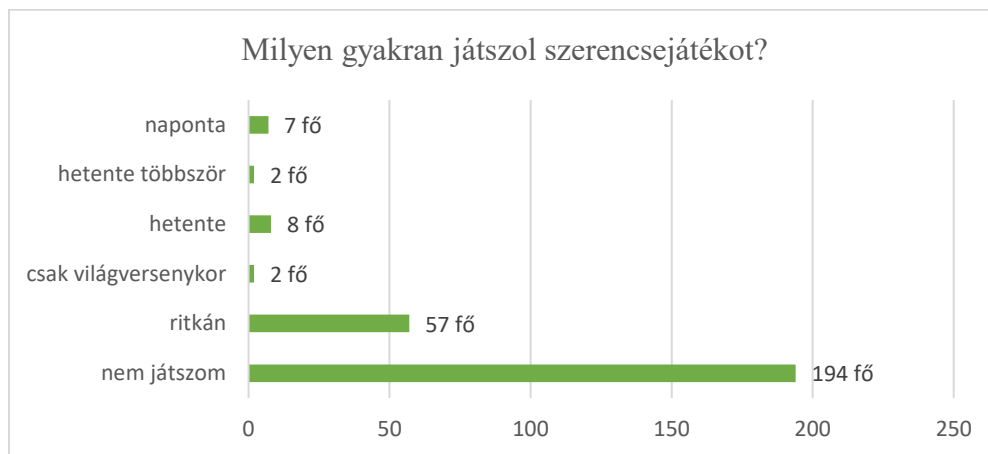


15. táblázat



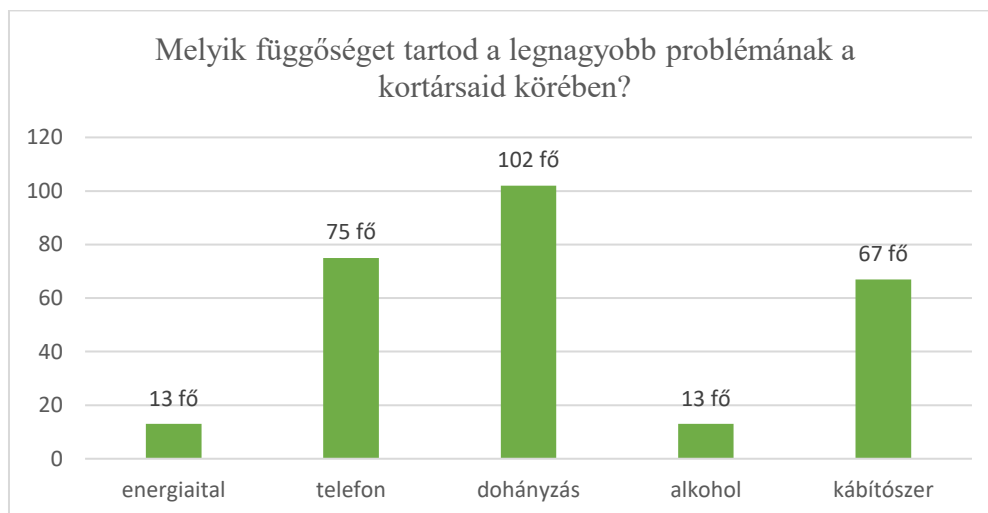
A „napi négy óránál többet” válaszlehetőség kapott a legtöbb százalékot, 38,9 %, ez 105 főt jelent. A sorban az utána legtöbbet kapott válaszlehetőség a „napi 3-4 óra”, melyet 99 fő (36,7 %) választott. 57 fő választotta a napi 1-2 órát, és a legkevesebben, 9 fő az 1 óránál kevesebbet. Mindenképpen nagyon magas azok száma, akik 3 órát vagy annál többet töltenek digitális platform előtt.

16. táblázat



A válaszadók 71,9 %-a, azaz 194 fő egyáltalán nem játszik, ritkán 57 fő (21,1%) játszik valamilyen szerencsejátékot.

17. táblázat



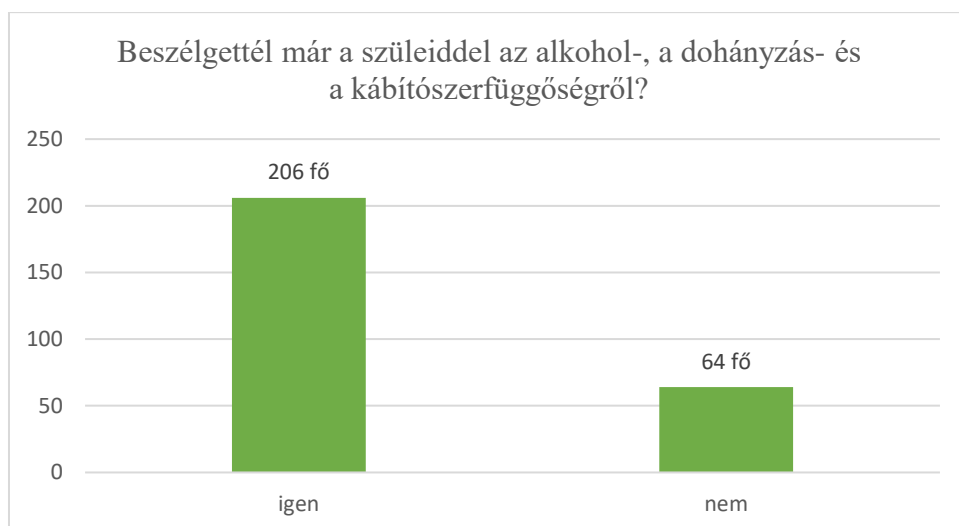
A legnagyobb problémának a dohányzást tartják, 37,8 %, azaz 102 fő választotta ezt a lehetőséget a válaszok közül. A kábítószer- függőséget 24,8 %, azaz 67 fő, a telefont pedig 75 fő (27,8 %) választotta. Az energiaital függőséget és az alkoholfüggőséget – mindkettő esetében 13 fő (4,8 %) –tartják a legkisebb problémának.

18. táblázat



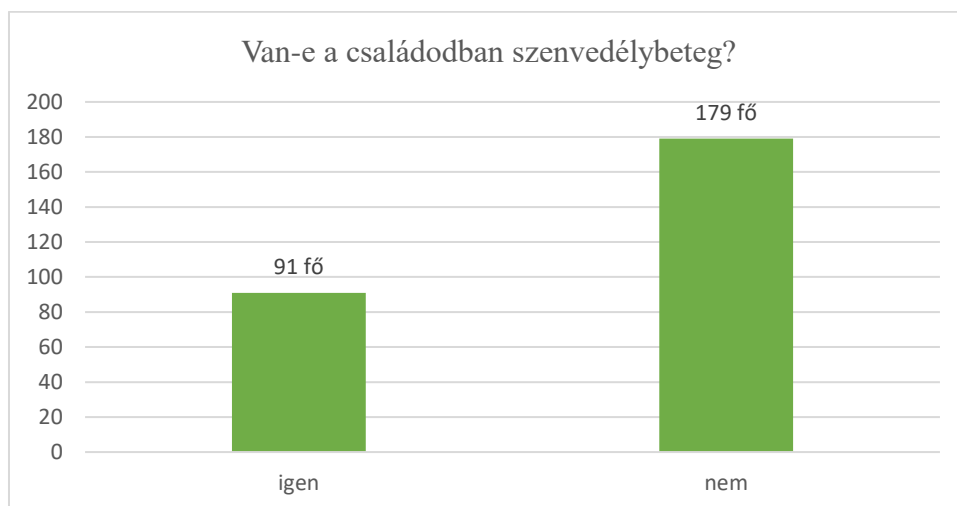
A legtöbben - 167 fő (61,9%) - felajánlaná a segítségét a barátjának. 27 % nem tenne semmit. 24 fő, azaz 8,9 % szólna a szülőnek és 6 fő (2,2 %) pedig a tanárának.

19. táblázat



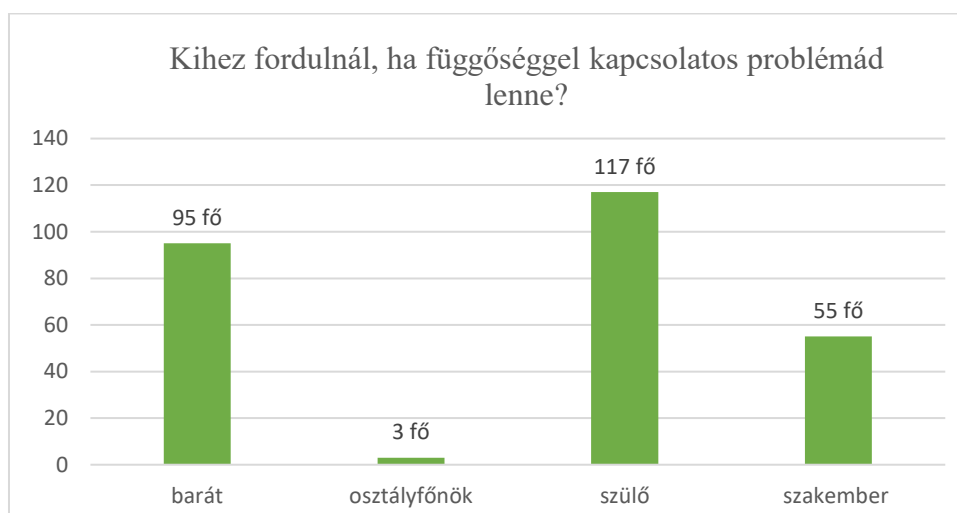
Jó volt azt látni, hogy a fiatalok 76,3 % (206 fő) beszél a szüleivel ezekről a problémákról. 64 fő (23,7 %) viszont nem beszél a szüleivel a dohányzásról, kábítószerekről.

20. táblázat



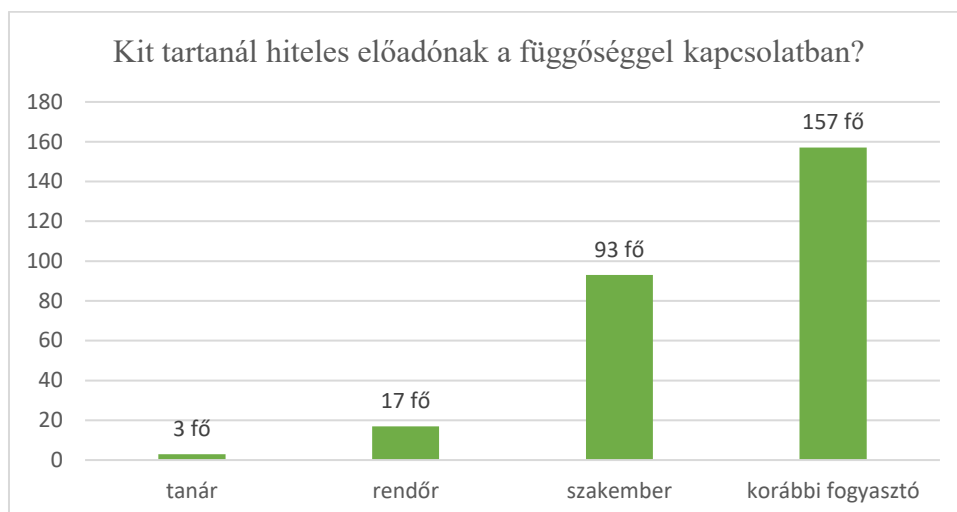
91 fiatal (33,7 %) mondta azt, hogy van a családjában szenvedélybeteg. 66,3 % (179 fő) családjában viszont nincs.

21. táblázat



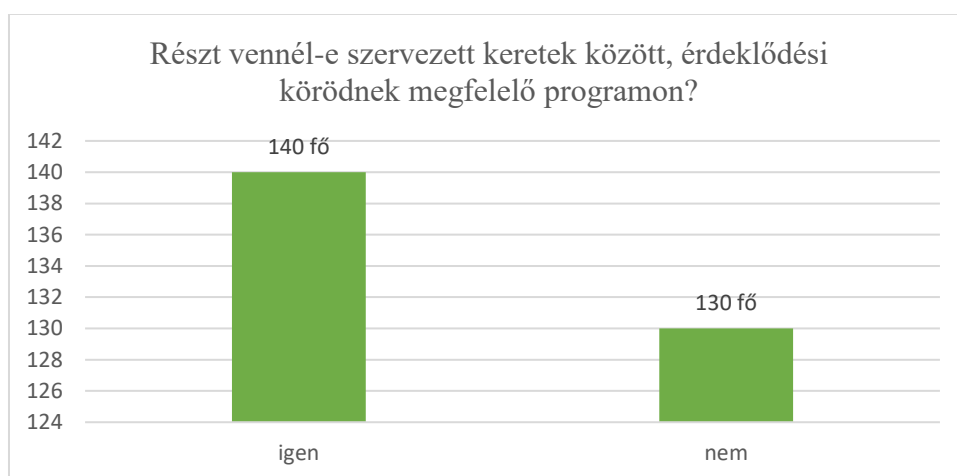
A legtöbben a szüleikhez (117 fő, 43,3%) fordulnának, ha szükségük lenne rá, a sorban a következő a barát, 95 fő (35,2%) fordulna a problémájával hozzá. Szakemberhez 20,4 %, azaz 55 fő. Az osztályfőnökükhöz 3 fő (1,1 %) fordulna segítségért.

22. táblázat



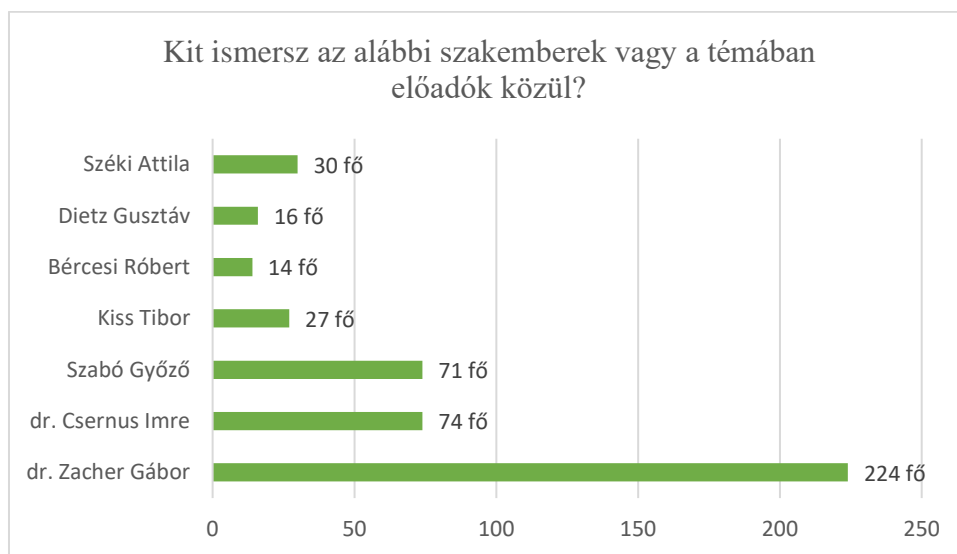
A válaszadók 58,1 %, vagyis 157 fő válaszolta azt, hogy hiteles előadónak egy korábbi fogyasztót tartana. 34,4 %, azaz 93 fő szakembertől hallana előadást, és 17 fő (6,3 %) egy rendőrt hallgatna meg. A tanárakra jött a legkevesebb voks, 3 fő (1,1 %).

23. táblázat



Erre a kérdésre 51,9 %, azaz 140 fő felelt igennel, mármint, hogy részt venne szervezett keretek között az általa preferált szabadidős tevékenységben.

24. táblázat



A felsorolt nevek mindegyike ismert ember ma Magyarországon. Széki Attila (Curtis) egy népszerű énekes, rapper. Dietz Gusztáv színész, Bércesi Róbert és Kiss Tibor énekes, Szabó Győző színész, dr. Csernus Imre és dr. Zacher Gábor pedig a témában jártas szakemberek. 2024 áprilisában a dr. Zacher Gábor tartotta előadás a drogokról nagy érdeklődésre tett szert, az előadást hallgatók számának csak a terem befogadóképessége szabott határt.

Ezt a felmérést első ízben 2022-ben végeztük el, majd annak reményében, hogy a nagyobb nyilvánosság miatt több fiatal fogja kitölteni, megismételtük 2023-ban és 2024-ben is. A főbb statisztikai adatok összehasonlítását az alábbi táblázat foglalja össze:

	2022.	2023.	2024.
Kérdőívet kitöltők létszáma	134 fő	242 fő	270 fő
„Dohányzol?”	22,4 % - 30 fő	30% - 71 fő	19,3% - 52 fő
„Használtál már kábítószer?”	9% - 12 fő	16% - 39 fő	10,4% - 28 fő
„Milyen gyakran iszol energiatalt?”	28 % - 38 fő	23% - 56 fő	11,9% - 32 fő

Eljutott minden általános és minden középiskolába a felmérésről az információ. A tanárok a segítségünkre voltak, felhívták a figyelmet a kérdőív kitöltésére, fontosságára. A kitöltők létszáma évről évre növekedett az egyre nagyobb nyilvánosságnak köszönhetően, de 2024-ben már nem volt akkora az érdeklődés. Érdeemes lenne ugyanezt a kérdéssort 3 vagy 5 év múlva megismételni az akkor 12-18 éves korosztállyal.